

Akaryakıt bayilerine kurulan lpg istasyonlarının kurulumu için kullanılan sarf malzemelerinin, istasyonun sökülmesi esnasında hurda/kullanılamaz hale gelmesi halinde iktisadi kıymetin maliyet bedelinden çıkarılıp çıkarılmayacağı hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
Özelge no	11395140-105[313-2015/VUK1-18982]-435266
Tarih	19.06.2020

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüğü

Sayı : 11395140-105[313-2015/VUK1-18982]-435266

19.06.2020

Konu : Akaryakıt bayilerine kurulan lpg istasyonları için kullanılan sarf malzemelerinin sözleşmenin feshedilmesi halinde sökülmesi esnasında hurda haline gelmesi.

İlgide kayıtlı özelge talep formunda; EPDK lisanslı otogaz dağıtım firması olarak bayilerinize istasyon kurulumu yaptığınızı, kurulum esnasında lpg satışının yapılması için tank, dispanser, otomasyon panosu gibi sabit kıymetlerin çalışabilmesi ve nihai tüketiciye ürün verebilmesi için yeraltı ve yer üstünde kablo, conta, vana, boru, rekor, flanş, teflon bant, siren, anot gibi sarf malzemelerinin kullanıldığını, bu ürünlerin kurulum ve çalışma esnasında kullanılabilir olduğunu, söküm halinde ise hurdaya ayrıldığını, bayiler ile firmanız arasında yapılan sözleşmelerin genellikle 5 yıldan fazla olmadığını hatta bazen hukuki sürece

girerek daha erken sözleşmenin fesh edilebildiğini, istasyon kurulum işlemi fiyatının 10.000.-TL ile 20.000.-TL aralığında gerçekleştiğini belirterek, sözleşme feshinde kullanılamayacak durumda olan sarf malzemelerine ilişkin masrafların ne şekilde envanterden çıkartılacağı hususunda Başkanlığımızdan görüş talep edilmektedir.

213 sayılı Vergi Usul Kanununun;

- 262 nci maddesinde maliyet bedelinin, iktisadi bir kıymetin iktisap edilmesi veyahut değerinin artırılması münasebetiyle yapılan ödemelerle bunlara müteferri bilumum giderlerin toplamını ifade ettiği,
- 269 uncu maddesinde gayrimenkullerin maliyet bedeliyle değerlendirileceği, gayrimenkullerin mütemmim cüzüleri ve teferruatı, tesisat ve makinalar, gemiler ve diğer taşıtlar ile gayrimaddi hakların gayrimenkuller gibi değerlendirileceği,
- 270 inci maddesinde, gayrimenkullerde, maliyet bedeline, satınalma bedelinden başka, makina ve tesisatta gümrük vergileri, nakliye ve montaj giderleri ile mevcut bir binanın satın alınarak yıkılmasından ve arsasının tesviyesinden mütevellit giderlerin de gireceği; noter, mahkeme, kıymet takdiri, komisyon ve tellaliye giderleri ile Emlak Alım ve Özel Tüketim Vergilerini maliyet bedeline ithal etmekte veya genel giderler arasında göstermekte mükelleflerin serbest olduğu,
- 313 üncü maddesinde; işletmede bir yıldan fazla kullanılan ve yıpranmaya, aşınmaya veya kıymetten düşmeye maruz bulunan gayrimenkullerle 269 uncu madde gereğince gayrimenkul gibi değerlendirilen iktisadi kıymetlerin, alet, edevat, mefruşat, demirbaş ve sinema filmlerinin birinci kısımdaki esaslara göre tespit edilen değerinin bu Kanun hükümlerine göre yok edilmesinin amortisman mevzuunu teşkil edeceği, değeri 900 TL'yi aşmayan peştemallıklar ile işletmede kullanılan ve değeri 900 TL'yi aşmayan alet, edevat, mefruşat ve demirbaşların amortismanına tabi tutulmayarak doğrudan doğruya gider yazılabileceği, iktisadi ve teknik bakımdan bütünlük arz edenlerde bu haddin topluca dikkate alınacağı,
- 328 inci maddesinde; amortismanına tabi iktisadi kıymetlerin satılması halinde alınan bedel ile bunların envanter defterinde kayıtlı değerleri arasındaki farkın kar ve zarar hesabına geçirileceği, işletme hesabı esasında defter tutan mükelleflerle serbest meslek kazanç defteri tutan mükelleflerin bu farkı defterlerinde hasılat veya gider kaydedecekleri, amortisman ayrılmış olanların değerinin ayrılmış amortismanlar düşüldükten sonra kalan meblağ olduğu

hükme bağlanmıştır.

Bu bağlamda, bir iktisadi kıymetin amortismanına tâbi tutulabilmesi için, işletmenin envanterine kayıtlı olması, kullanıma hazır halde bulunması, işletmede bir yıldan fazla kullanılması ve yıpranmaya, aşınmaya veya kıymetten düşmeye maruz bulunması gerekmektedir. Diğer taraftan, bu nitelikte olsa dahi Kanunun 313 üncü maddesinde belirtilen haddi aşmayan kıymetler amortismanına tabi tutulmaksızın doğrudan gider olarak dikkate alınabilmektedir.

Bunun yanı sıra, özelge talep formunda bahsi geçen, kablo, conta, boru, rekor, flanş, teflon bant, siren, anot gibi otogaz dağıtım faaliyetinde kullanılacak olan tank, dispanser, otomasyon panosu gibi sabit kıymetlerin kurulmasında sarf olunan malzeme bedelleri ve sarfiyat harcamalarının kullanıldıkları/sarf olundukları amortisman tabi iktisadi kıymetlerin maliyet bedeline eklenmesi icap etmektedir.

Buna göre, iktisadi kıymetin montajında/kurulumunda kullanılan sarf malzemelerine ilişkin harcamaların;

- Amortisman ayrılması ihtiyari nitelikte bulunan ve bu ihtiyarilik gider yazılma şeklinde kullanılan amortisman tabi iktisadi kıymetlerde, doğrudan gider olarak dikkate alınmaları,
- Amortisman uygulanması zorunlu olan iktisadi kıymetler ile ihtiyari olarak amortisman uygulanan iktisadi kıymetlerde ise bu kıymetlerin maliyet bedeline dahil edilmeleri ve amortisman yoluyla itfa olunmaları

gerekmektedir.

Diğer taraftan sarf malzemelerinin iktisadi kıymetin sökülmesi nedeniyle kullanılamayacak duruma gelmeleri halinde, amortisman tabi iktisadi kıymetin maliyet bedeline ilave olunan sarf malzemelerine ait bedellerin ilgili kıymetin maliyet bedelinden çıkarılması mümkün bulunmamaktadır. Bu bakımdan, söz konusu sarf malzemelerinin ait bulunduğu kıymetten ayrı olarak satılması halinde satış bedelinin tamamının gelir olarak dikkate alınması gerekmektedir.

Ayrıca, maliyet bedeli sarf malzemesi bedeli dahil edilerek oluşmuş ve bu bedel üzerinden amortisman uygulanmış olan iktisadi kıymetlerin sökülümünden sonra satılması halinde oluşacak kar veya zararın Kanunun 328 inci maddesine göre hesaplanması gerektiği tabiidir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için

gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026